

Projekt

ŚWIATOWID

Polacy po roku z COVID-19

ZAKRES TEMATYCZNY

MODUŁ ILOŚCIOWY

1. Ocena premiera
2. Ocena rządu w walce z pandemią
3. Emocje związane z rozwojem pandemii
4. Obawy przed zachorowaniem
5. Kierunek zmian sytuacji pandemicznej w Polsce
6. Obawy przed zachorowaniem bliskich
7. Stosunek do szczepień
8. Obawy o finanse
9. Emocje Polaków po roku pandemii

MODUŁ JAKOŚCIOWY

1. Pierwsze, spontaniczne myśli
2. Sytuacja ogólnopolska
3. Oceny dobre i złe
4. Wątki szczególnie widoczne na plus i na minus
5. Szczepienia
6. Lockdown
7. Ugrupowania
8. Wybory parlamentarne 2023
9. Idealny lider polityczny
10. Technika projekcyjna dotycząca liderów
11. Nowa normalność

METODOLOGIA - BADANIE JAKOŚCIOWE

PRÓBA BADAWCZA / SCHEMAT BADANIA

- **Metoda:** jakościowa
- **Technika badawcza:** FGI online (platforma ZOOM)
- **Liczba sesji FGI online:** 3
- **Liczba respondentów / 1 sesja:** 6
- **Czas trwania sesji:** 2 h
- **Termin realizacji sesji FGI online:** 23.03-24.03.2021

Kryteria dla wszystkich grup: mix płci, wieku (21-65 lat), zawodów, wykształcenia, dochodu na członka gospodarstwa domowego.

● **Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi**

Wyborcy Zjednoczonej Prawicy (głosowali na PiS w 2019, na Dudę w 2020. Teraz nie dopuszczają możliwości głosowania na inną partię, ale nie są pewni czy zagłosują na PiS) [Radom / Kozienice, Lublin / Zamość]

● **Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi**

Wyborcy opozycji (głosowali na KO w 2019, w 2020 zagłosowali na Trzaskowskiego lub Hołownię) [Katowice / śląskie np. Świętochłowice, Koszalin / zachodniopomorskie np. Szczecinek]

● **Wyborcy opozycji - centrolewicowi**

Wyborcy opozycji (głosowali na Lewicę w 2019, głosowali na Trzaskowskiego, Hołownię i Biedronia w 2020, teraz się wahają na kogo) [Gdańsk / pomorskie np. Tczew, Wrocław / dolnośląskie np. Kamienna Góra]

METODOLOGIA - BADANIE ILOŚCIOWE

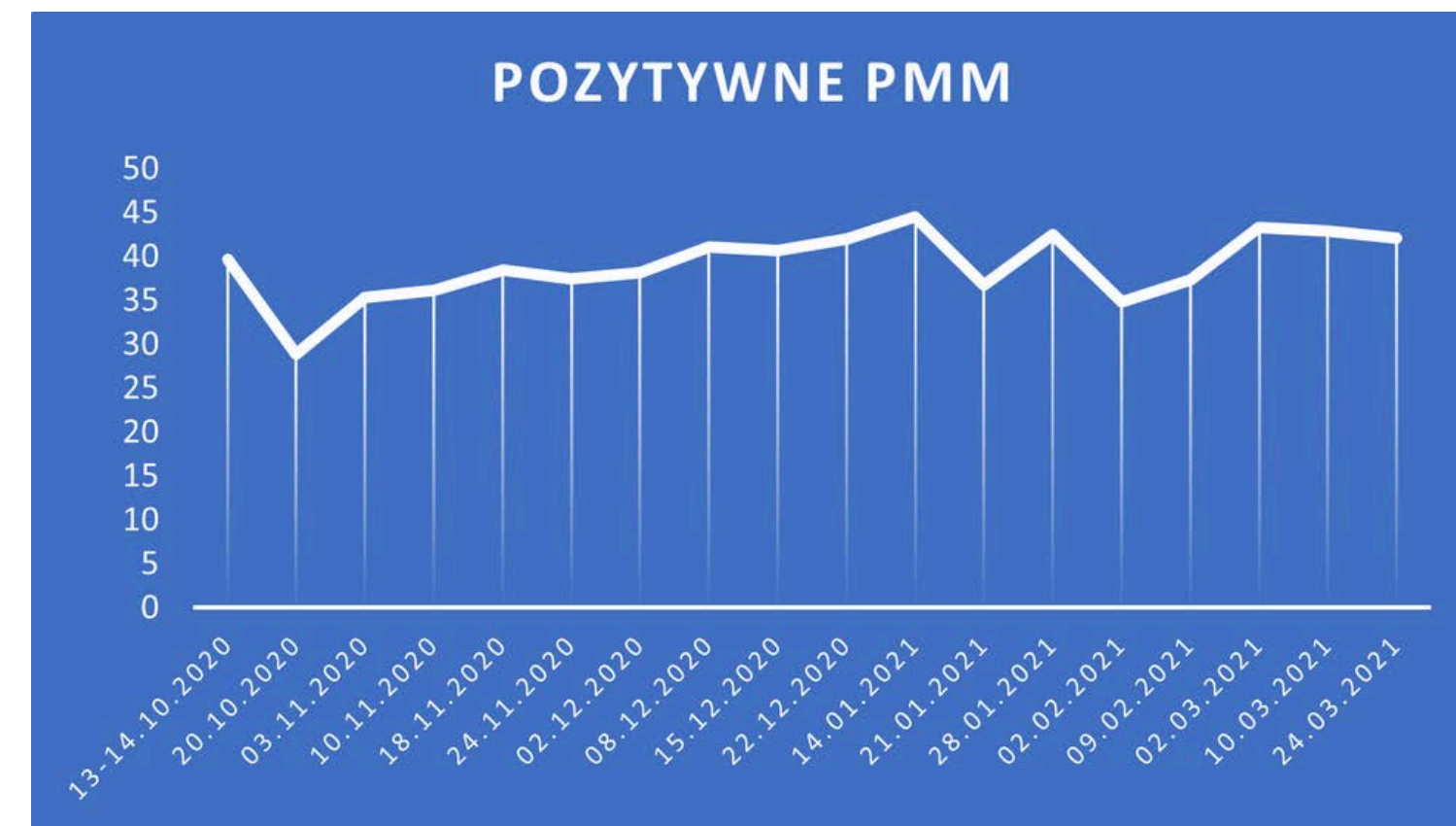
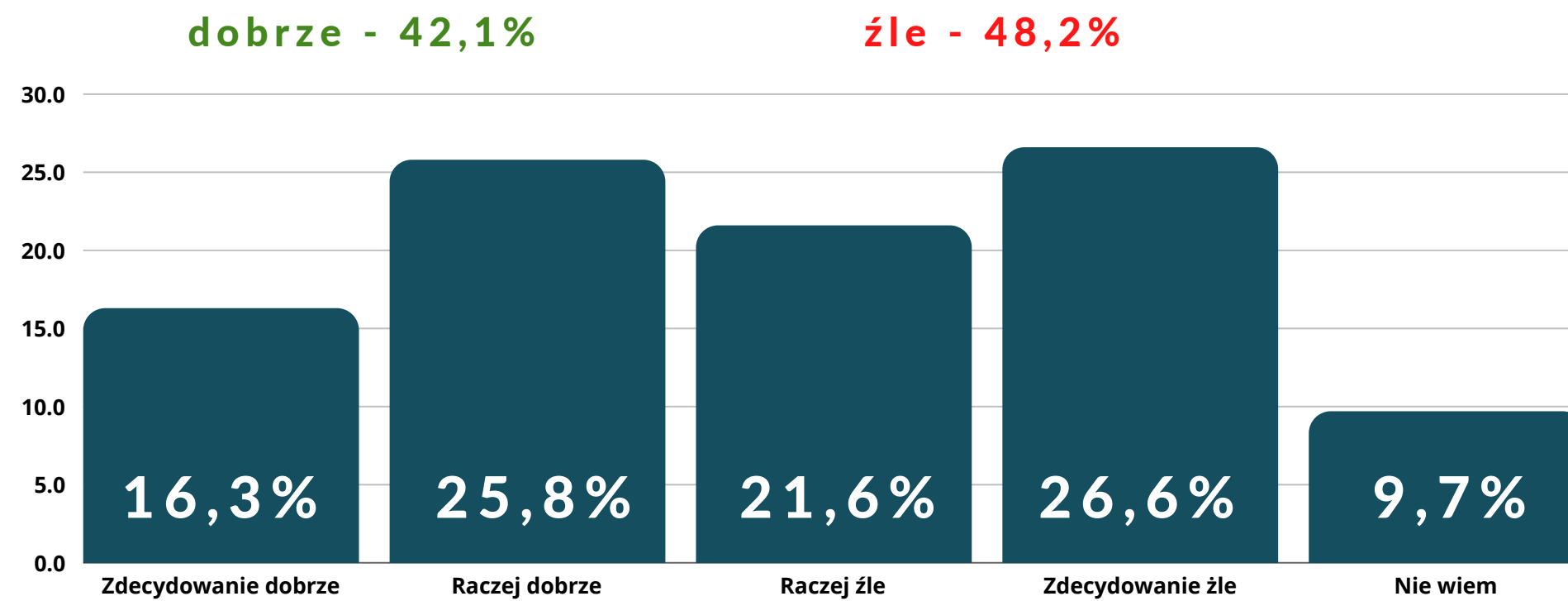
- **Czas realizacji** 24.03.2021 r. + dane historyczne z okresu: kwiecień 2020 - marzec 2021
- **Jednostka badania** Pełnoletni mieszkańcy Polski
- **Wielkość próby** Polska N=1001, błąd oszacowania 3%, próg ufności 0,95
- **Technika badawcza** Badanie zostało zrealizowane metodą telefonicznych standaryzowanych wywiadów kwestionariuszowych wspomaganych komputerowo (CATI)

WYNIKI BADANIE ILOŚCIOWE

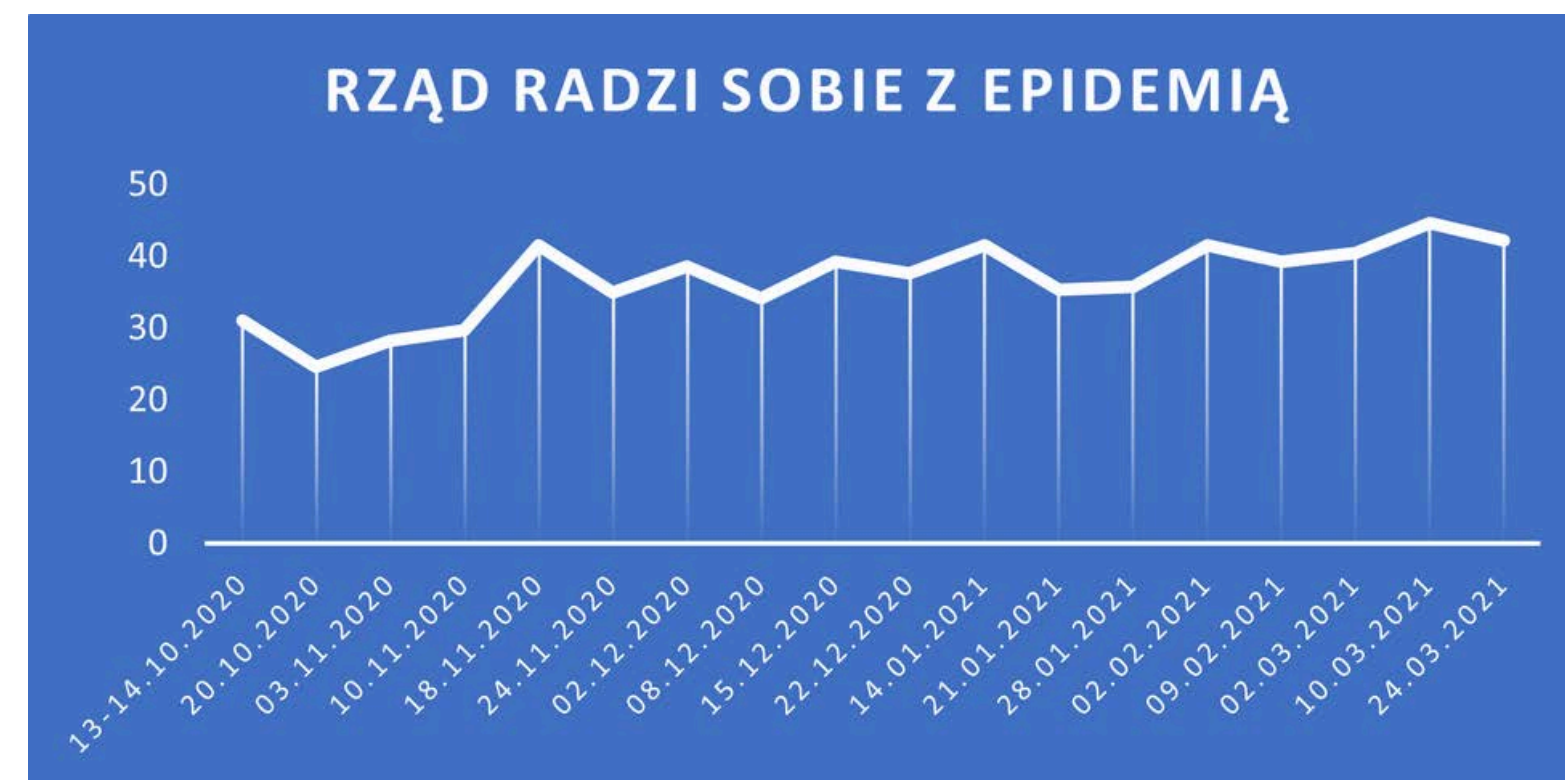
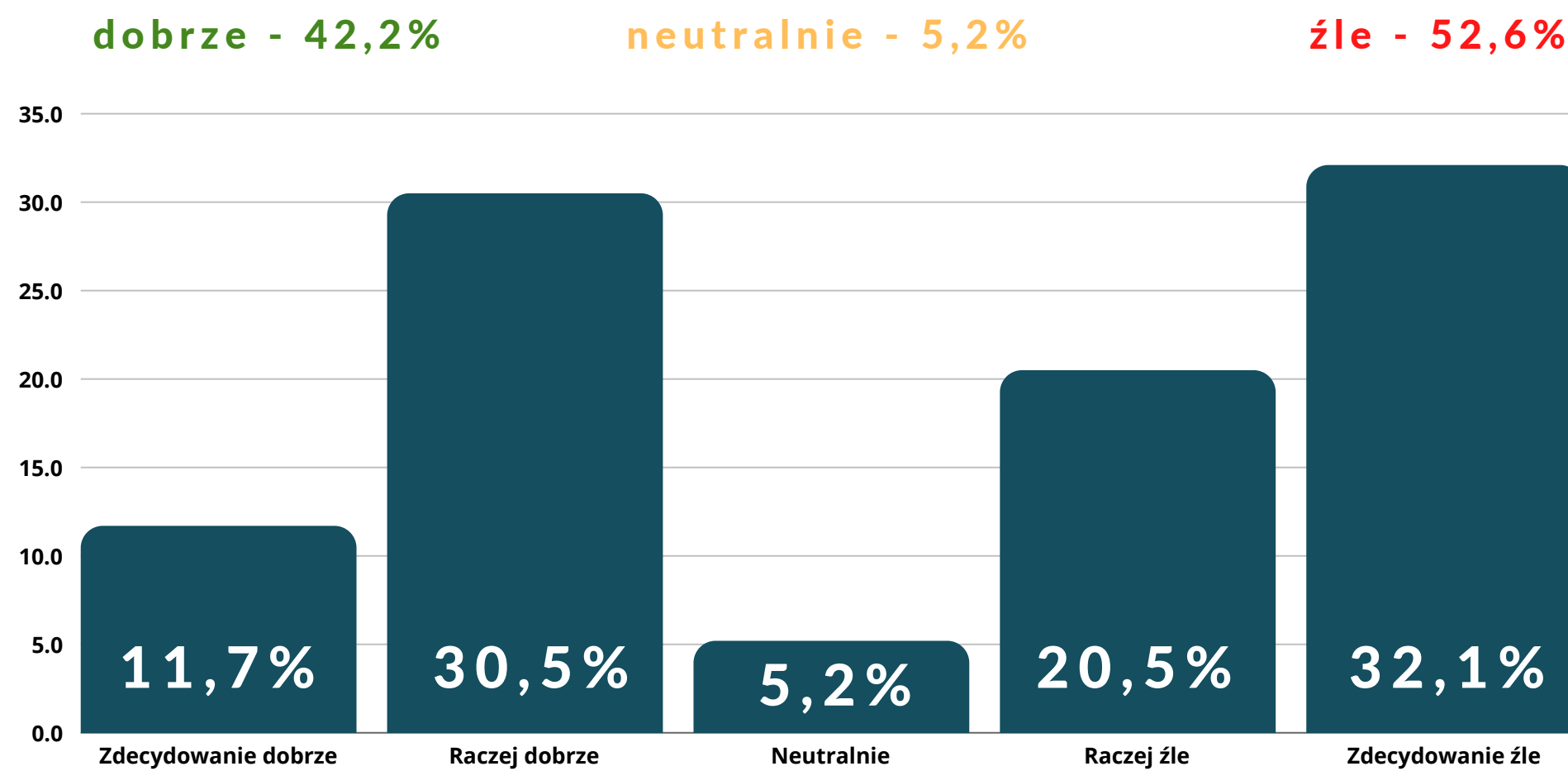
OCENA PREMIERA

Proszę powiedzieć jak ocenia Pan(i)
działalność premiera Mateusza
Morawieckiego?

OCENA RZĄDU W WALCE Z PANDEMIA

Jak w Pana/Pani ocenie rząd radzi sobie
z epidemią koronawirusa w Polsce?

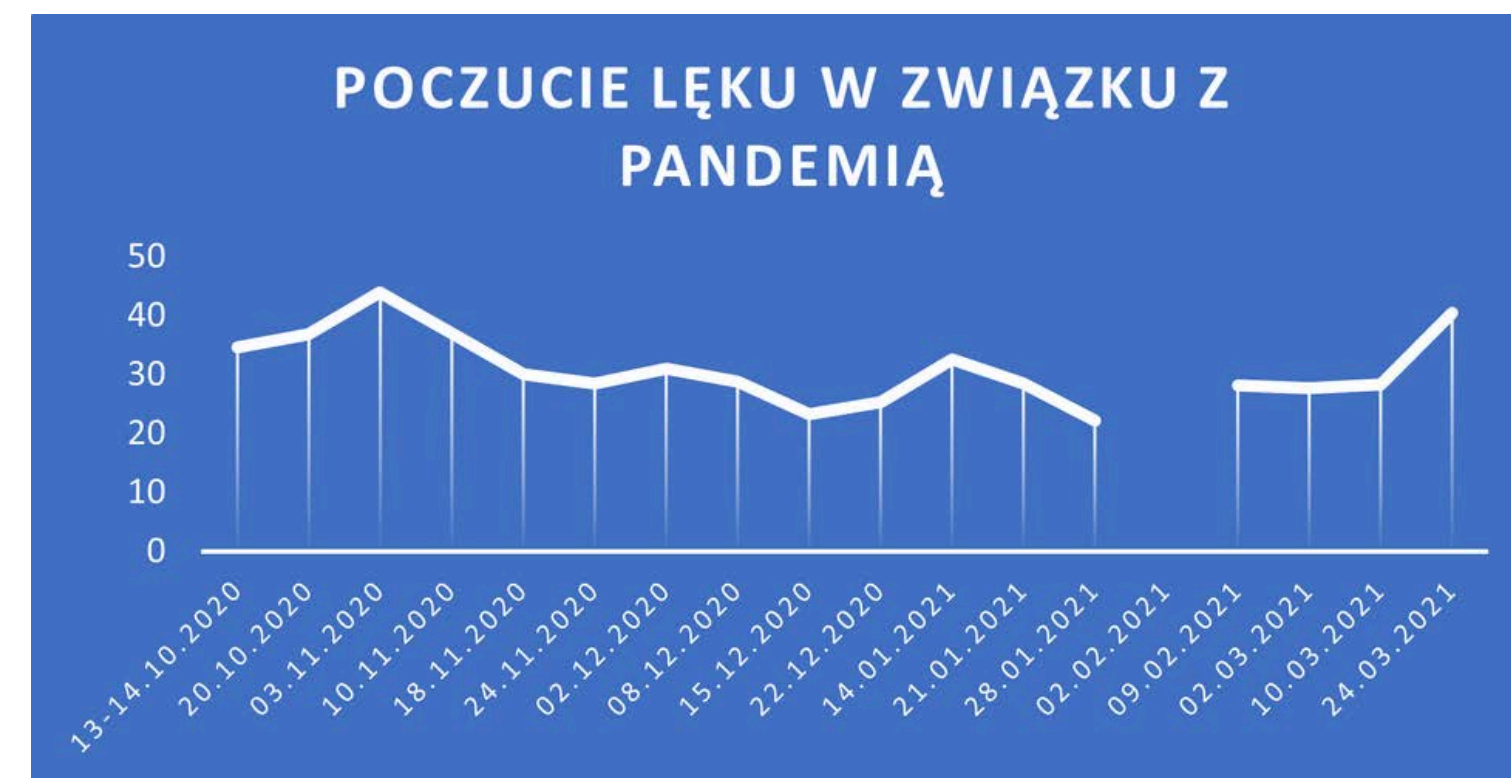
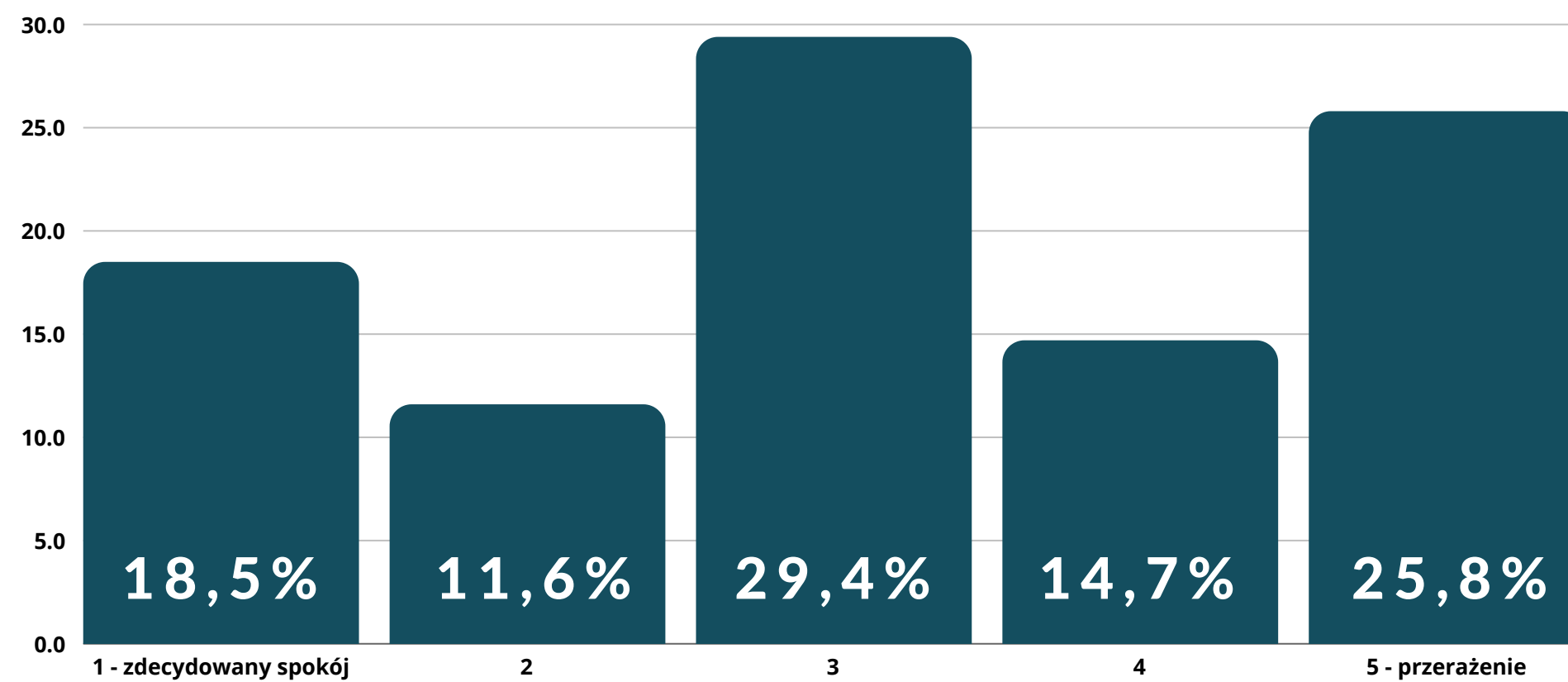

EMOCJE ZWIĄZANE Z ROZWOJEM PANDEMII

Jak oceniłby Pan/Pani swoje emocje w związku z aktualnym rozwojem sytuacji w Polsce w związku z koronawirusem?

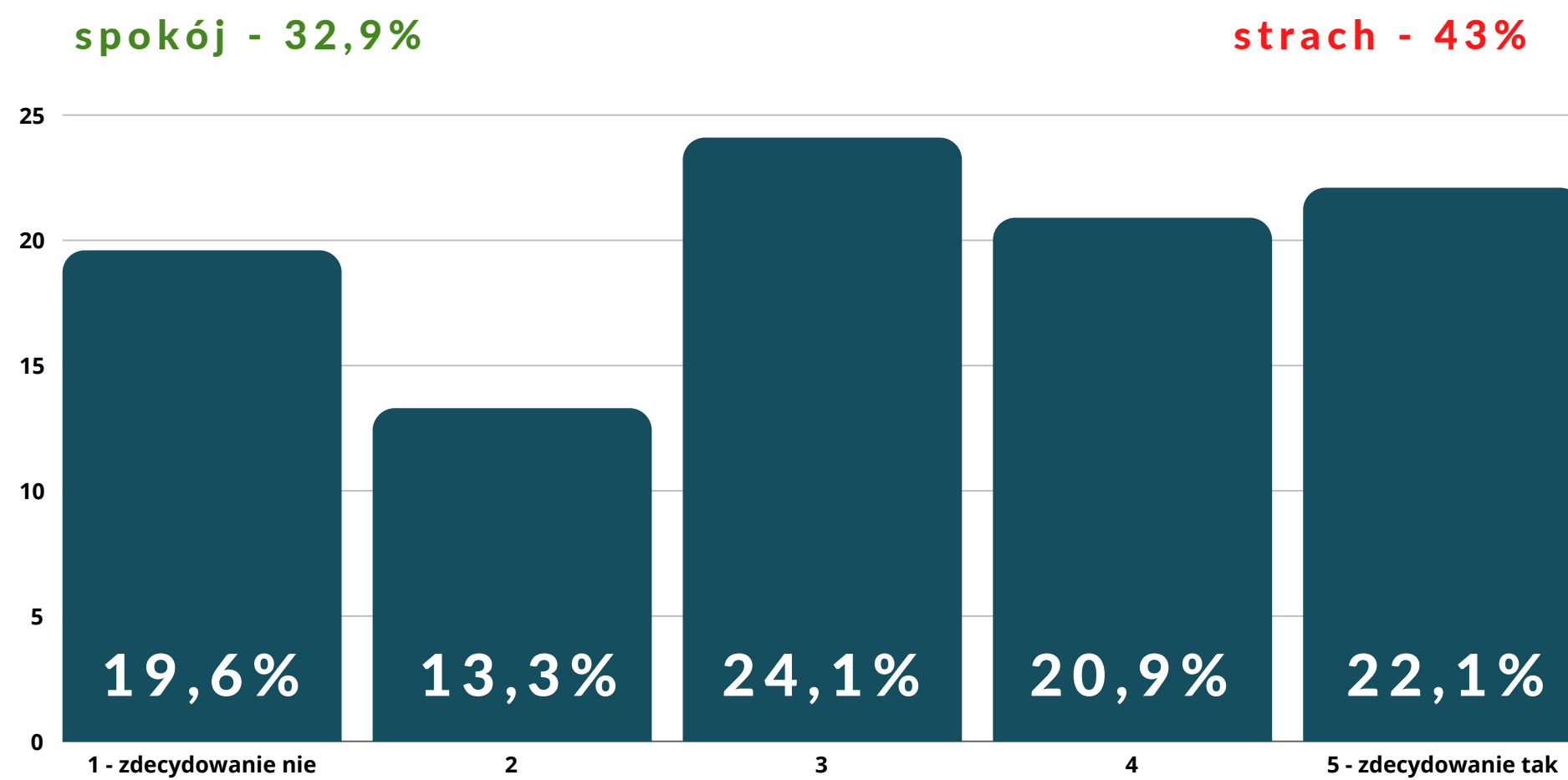
spokój - 30,1%

strach - 40,5%

OBAWY PRZED ZACHOROWANIEM

Czy obawia się Pan/Pani, że zachoruje na koronawirusa?

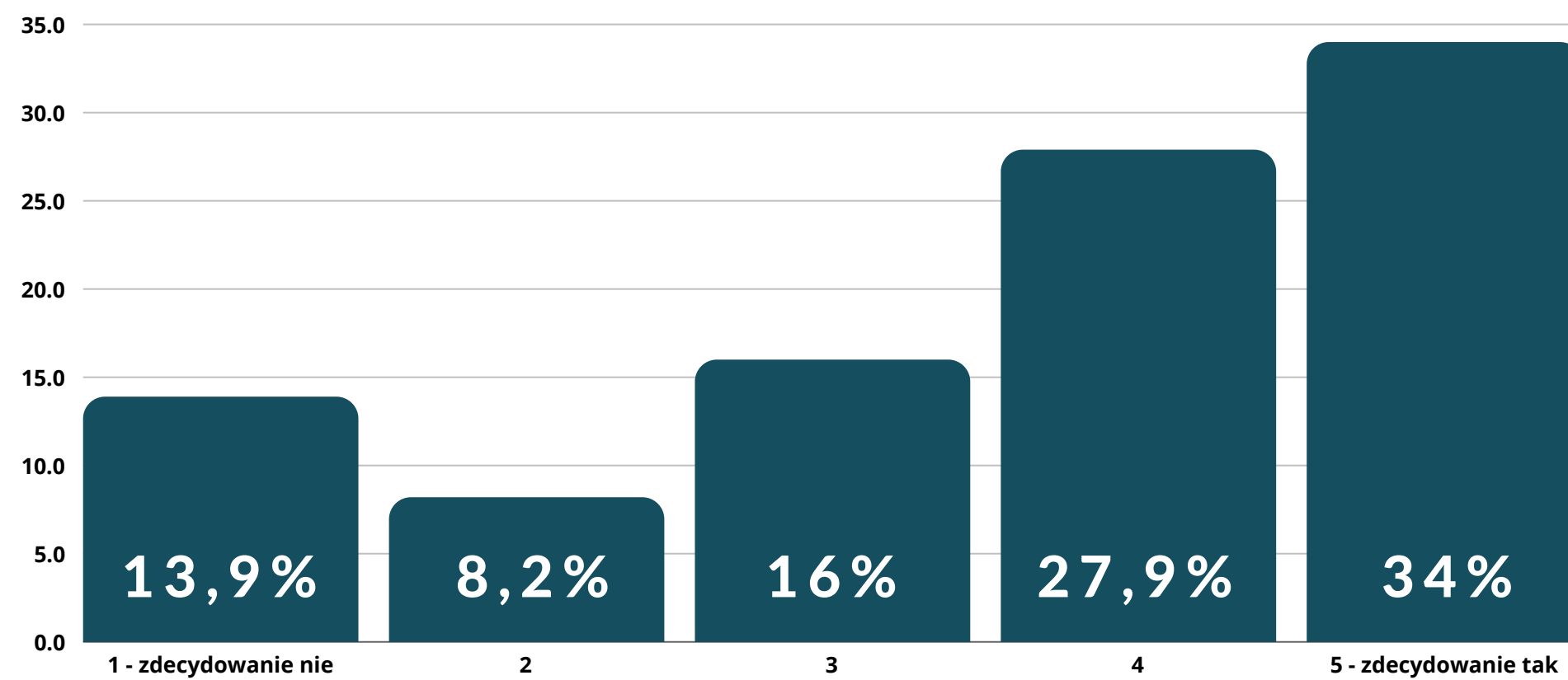

OBAWY PRZED ZACHOROWANIEM BLISKICH

Obawiam się, że moi bliscy zachorują na
koronawirusa

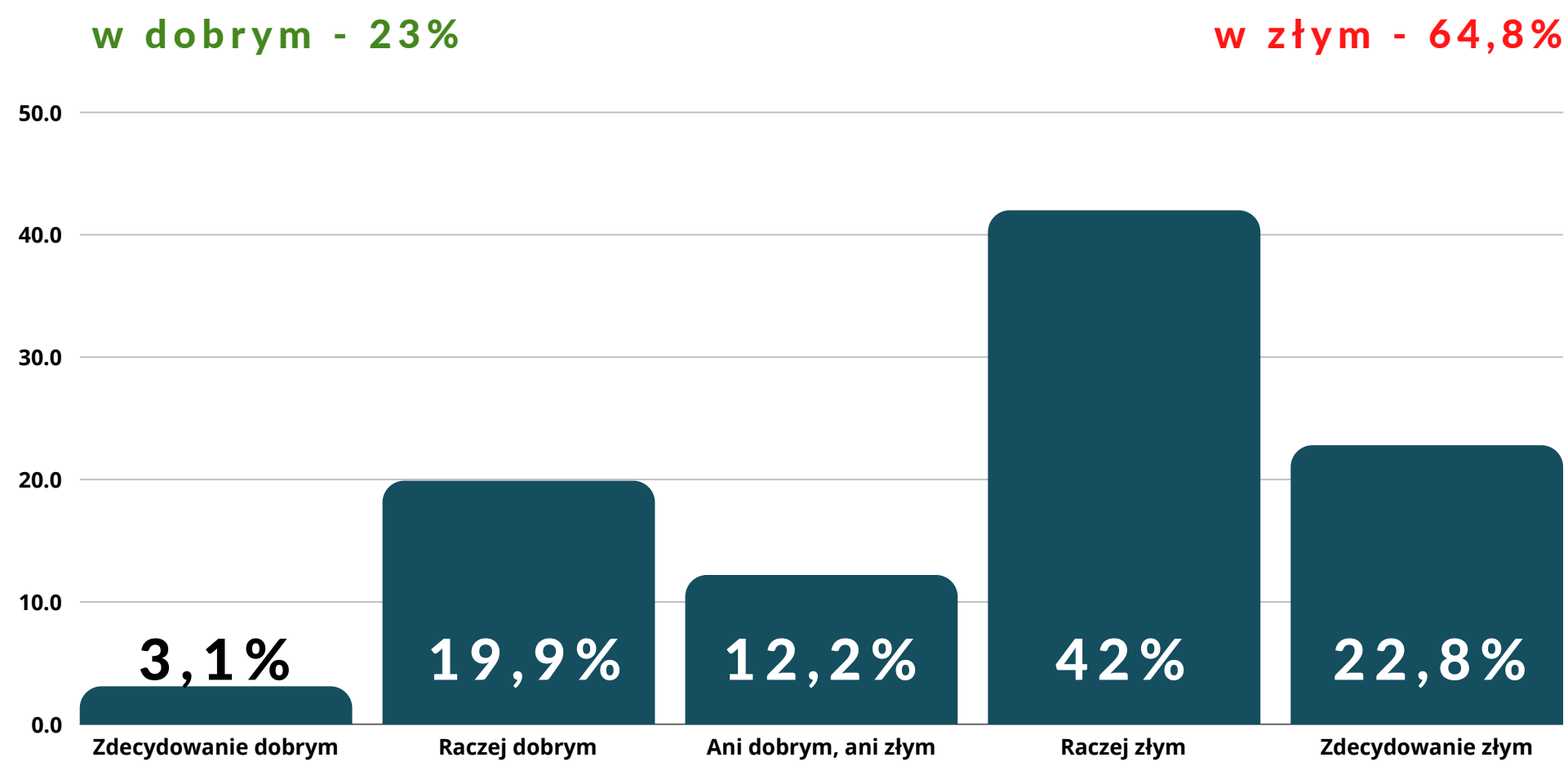
spokój - 22,1%

strach - 61,9%

KIERUNEK ZMIAN SYTUACJI PANDEMICZNEJ W POLSCE

W jakim kierunku Pana/Pani zdaniem
zmienia się sytuacja epidemiczna Polsce?

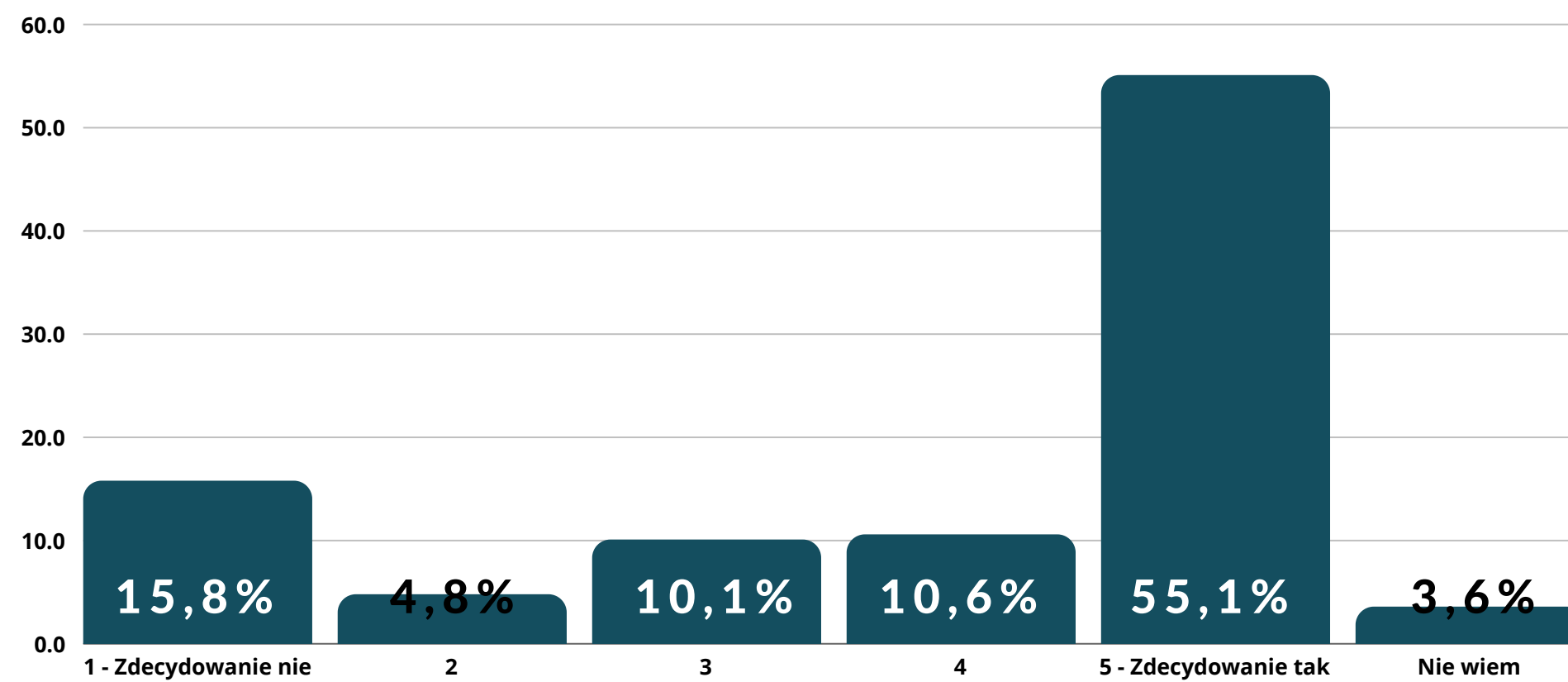

STOSUNEK DO SZCZEPIEŃ

Jeżeli będzie dostępna szczepionka na koronawirusa na pewno się zaszczepię

przeciw - 20,6%

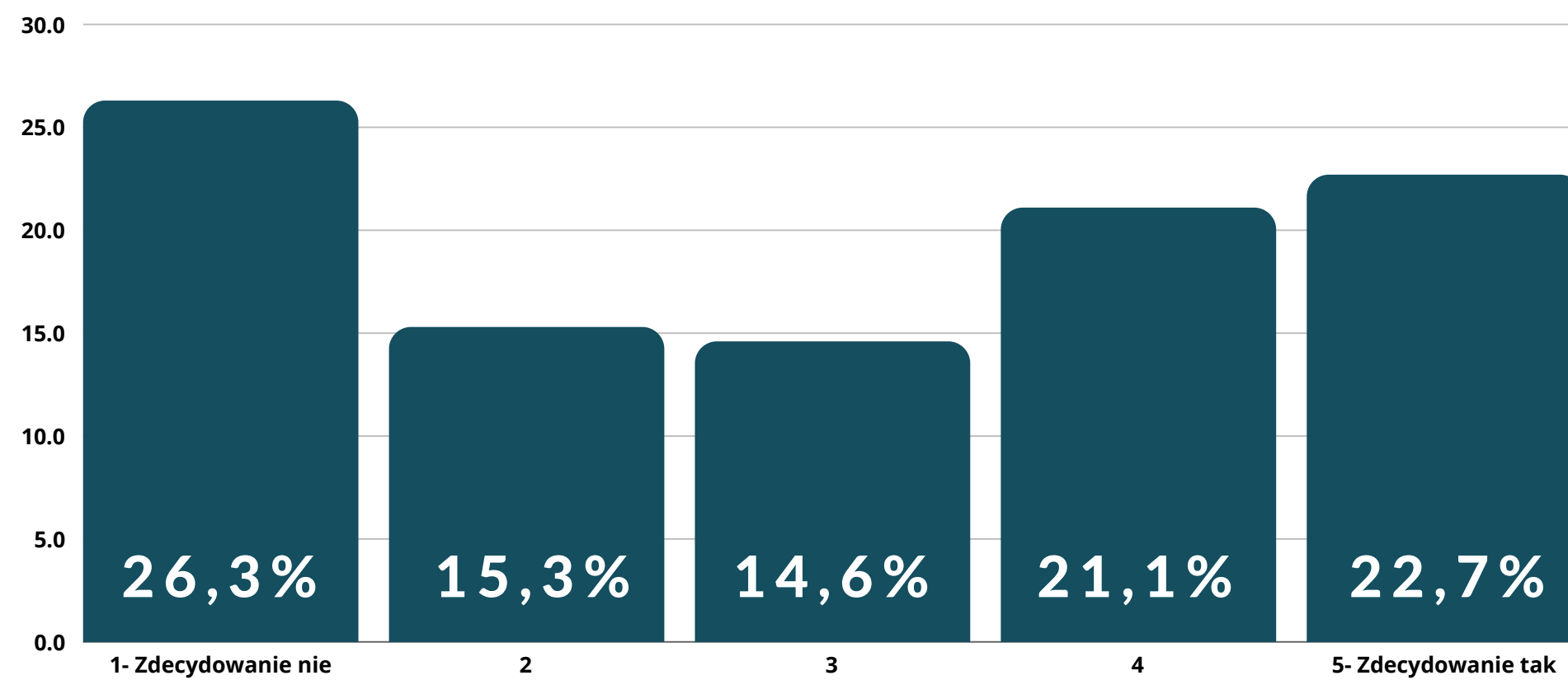
za - 65,7%

OBAWY O FINANSE

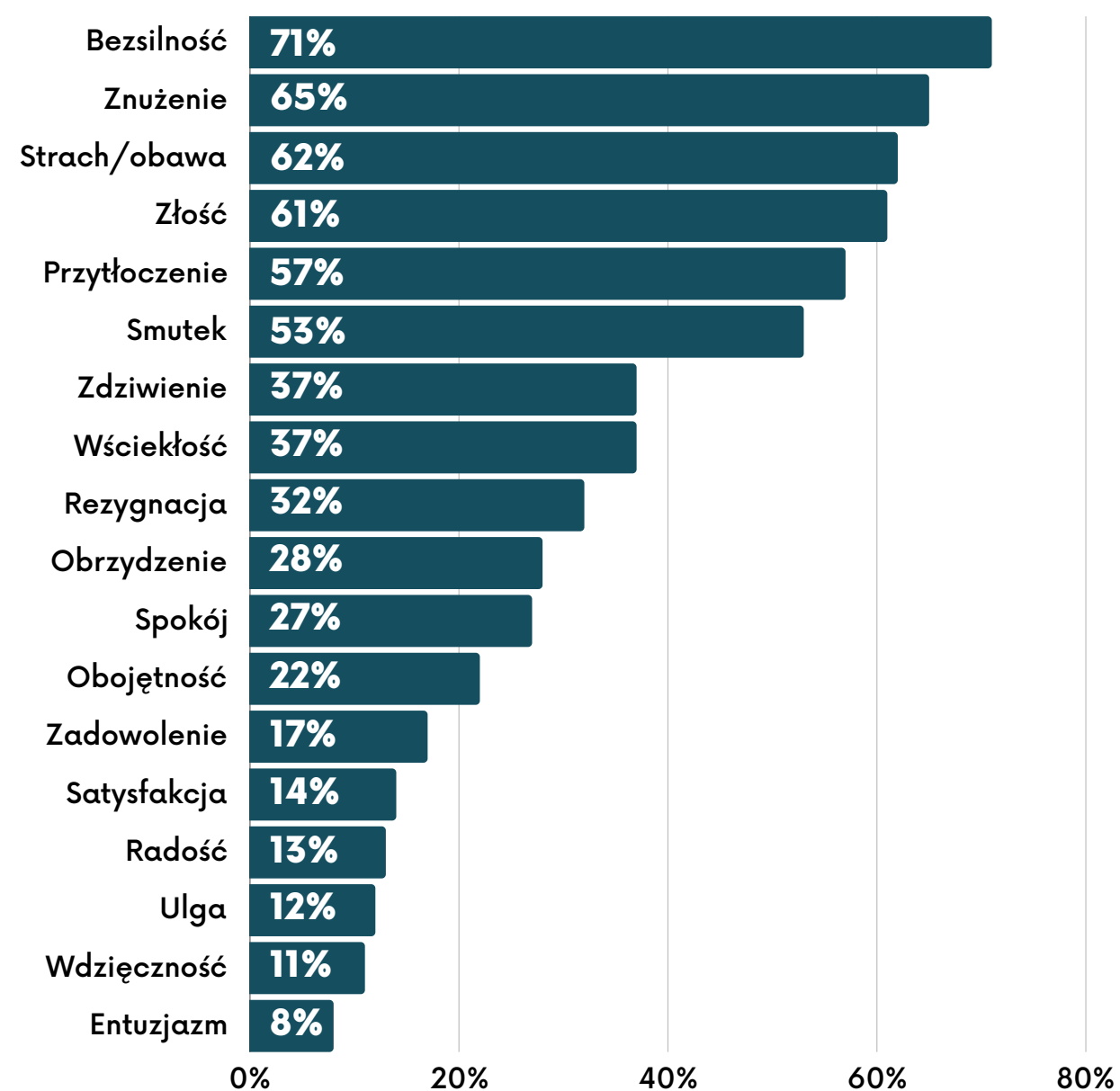
Obawiam się o swoją przyszłość finansową

obawy - 43,8%

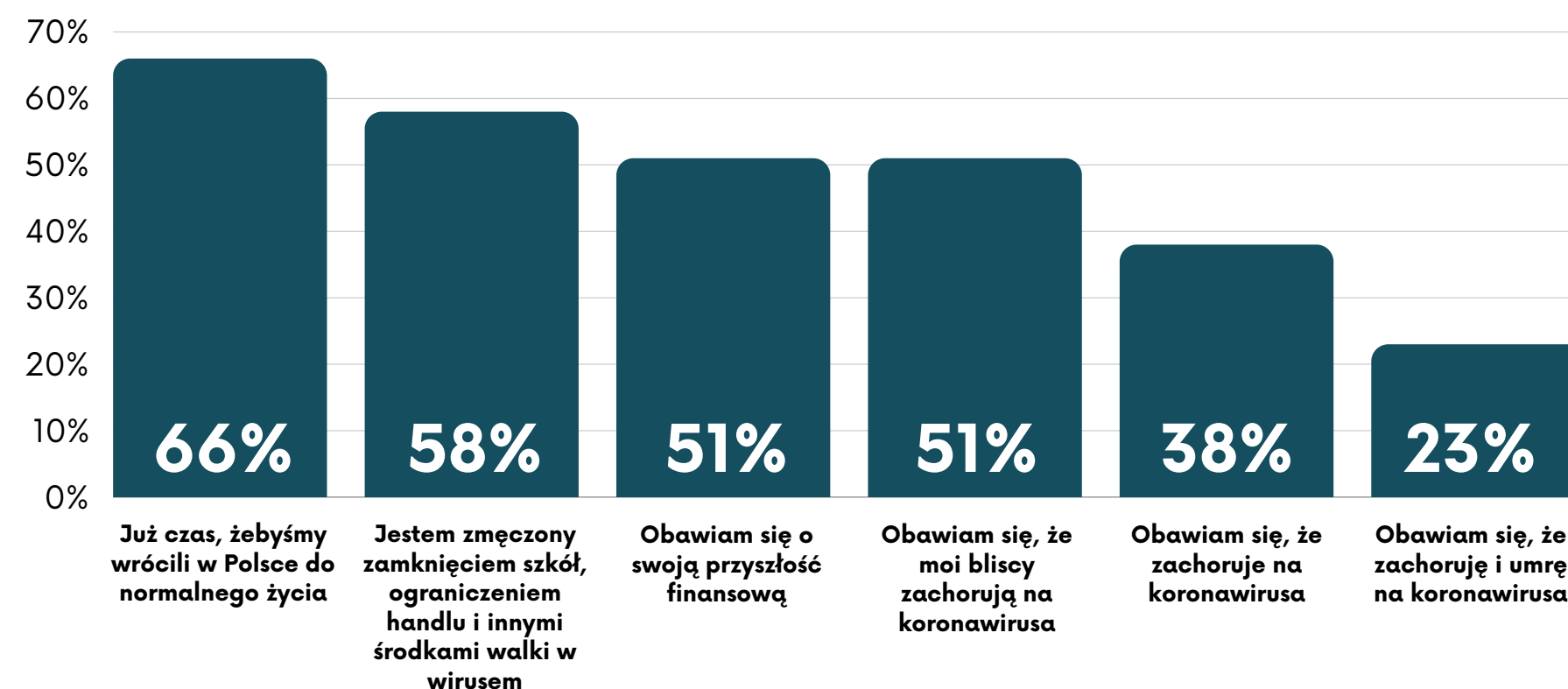
EMOCJE POLAKÓW PO ROKU PANDEMII

Jaki rodzaj emocji związanych z ogólną sytuacją w Polsce towarzyszy Pani/Panu obecnie?

Zaprezentowano skumulowany odsetek odpowiedzi twierdzących

Proszę wskazać czy zgadza, czy nie zgadza się Pani/Pan z poniższymi stwierdzeniami.

Zaprezentowano skumulowany odsetek odpowiedzi twierdzących

WYNIKI BADANIE JAKOŚCIOWE

PIERWSZE, SPONTANICZNE MYŚLI

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- Pandemia spycha inne sprawy na drugi plan, w normalnych warunkach wszyscy by się entuzjasmowali np. sportem.
- Zagubienie w obostrzeniach, nie wiadomo co obowiązuje. Ludzie mają dosyć, co oznacza, że firmy są zamknięte, rozgrywają się tragedie, a ludzie narzekają, nie chcą się stosować do kolejnych obostrzeń i rozporządzeń, gubią się w tym, już nie wiadomo co obowiązuje.
- Jedyne grupy, które myśli schematem religijnym – nadchodzące święta są ważne.

Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi

- Frustracja na tle szeregu aspektów życia w Polsce: sposób sprawowania władzy, chaos w obostrzeniach, trudności przedsiębiorców.
- Krytyczna ocena władzy (afery, buta, rozdawnictwo, światopogląd) i opozycji (bezpłciowość i bezradność).

Wyborcy opozycji – centrolewicowi

- Zmęczenie ograniczeniami, poczucie straty na tle braku kontaktów towarzyskich.
- Odczucie bezradności, brak nadziei na lepszą przyszłość w PL. Złość, obawa, poczucie osamotnienia i zlekceważenia ze strony władz.
- Silne przygnębienie na tle pogarszającej się sytuacji zawodowej i zmniejszonych przychodów.
- Obostrzenia, które nie składają się w logiczną całość.
- Państwo niewłaściwie traktuje szereg branż, w tym gastro, muzyczną i eventową.

PIERWSZE, SPONTANICZNE MYŚLI

Pandemia definiuje wszystko.

**Brak poczucia sprawczości generuje większy
stres i frustrację.**

SYTUACJA OGÓLNOPOLSKA

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- Rozczarowanie na tle jakości polityki: kłótnie i inwektywy, lepiej byłoby gdyby wszyscy współpracowali (domyślnie: w myśl wytycznych rządu). Państwo wywiązuje się ze zobowiązań, pomagamy sobie – jest poczucie wspólnoty losu i wspólnych działań. Target PiS jest inkluzywny, zaprasza innych do współpracy.
- Symetryzm: wzajemne wyszukiwanie kwitów, a przecież nikt nie jest święty (trochę na zasadzie „ach, nie bądźmy tacy małostkowi, żeby sobie wytykać błędy”).
- Polityka nieco z boku, w obliczu problemów obozu rządzącego widać lekkie wycofanie się z obserwacji polityki. Popularyzacja wykładni, że nie wiadomo, czy jakiś inny rząd poradziłby sobie lepiej w tej nieporównywalnej do niczego sytuacji.

Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi

- Problemy ekonomiczne: trudności klasy średniej, inflacja, brak możliwości wpływu tej kurczącej się warstwy na przebiegi polityczne.
- Ludzie mają dość, tj strach ustępuje poczuciu buntu, kombinowaniu jak obejść obostrzenia.
- Władza postępuje nielegalnie, obostrzenia nie mają podstaw prawnych ani logiki wewnętrznej.
- Kryzysowa mieszanka złości, bezsilności, strachu, niepewności, które zostały już zaakceptowane jako norma. Jest nam źle i nie mamy wyjścia, nadal będzie źle.

Wyborcy opozycji – centrolewicowi

- Ludzie mają dość.
- Frustracja na tle niewydolności systemu w PL i anemicznego postępu procesu szczepień.
- Pomoc dla przedsiębiorców jest żadna.
- Programy socjalne (choćby 500+) wprowadzane są bez głębszej refleksji i ustawienia sensownych kryteriów przyznawania.

SYTUACJA OGÓLNOPOLSKA

Wyborcy PiS wycofują się ze sfery polityki.

**Wyborcy opozycji nie mają oparcia dla
mechanizmu redukcji frustracji.**

OCENY DOBRE I ZŁE

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- Docenione myślenie do przodu – rząd przewiduje bieg wydarzeń, tworzy miejsca w szpitalach na zapas, premier przyjeżdża do Radomia zarządzać sytuacją w szpitalu.
- Logika w szczepieniach, najpierw najbardziej wrażliwi, sprawny przebieg.
- Zachowywanie równowagi i spokoju pomimo agresji ze strony środowisk feministycznych.
- Dobra ściągalność należności, państwo pozyskuje środki.
- Ogólnie widać gospodarskie podejście ze strony rządu i premiera.
- Działające programy ochrony, 13tka dla emerytów, wsparcie rządu dla biznesu. Emeryci są traktowani lepiej niż za którychkolwiek rządów.
- Pieniądze pozyskane z jednej strony dzięki dobremu gospodarowaniu przez władze, ale z drugiej strony jest trochę wątpliwości (ale to pojedyncze przypadki) – skąd się biorą, skoro biznes jest zamknięty? Czy nasze dzieci nie będą tego odpracowywać?

Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi

- Nie dostrzegają żadnych plusów na tle sprawowania władzy w PL.
- Minusów jest szereg: ograniczenia praw obywatelskich (pandemia i polityka wobec kobiet), inflacja, niepewność.
- Dążenie do normalnego życia i utrzymywania się z własnej pracy, co aktualnie jest niemożliwe.

Wyborcy opozycji – centrolewicowi

- Trudno dostrzec plusy.
- Wydatki państwa staną się widoczne za kilka lat.

WĄTKI SZCZEGÓLNIE WIDOCZNE NA PLUS I NA MINUS

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- Podnosi na duchu skuteczność pomocowa państwa, w odniesieniu do różnych grup społecznych. Pomimo oczywistych trudności, państwo pamięta o potrzebujących i nie zostawia ich na marginesie.
- Program szczepień przebiega skutecznie.
- Skoro programy ze wsparciem są uruchamiane, to oznacza, że budżet jest w dobrej kondycji. Pytanie, skąd biorą się pieniądze, skoro biznes jest zamknięty i nie płaci podatków, pozostaje na poziomie retorycznym.

Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi

- Wątpliwości na tle działania państwa, jego skuteczności, zdolności dostarczenia pomocy.
- PL stała się niewygodnym, degradującym się państwem. Silna frustracja na tle funkcjonowania państwa.

Wyborcy opozycji – centrolewicowi

- Widoczny jest stan przewlekłego, chronicznego zmęczenia.
- Rozdawnictwo napędza inflację, ludzie teoretycznie pieniądze dostają, ale w istocie większe pieniądze są im odbierane w inny sposób.

OCENY DOBRE I ZŁE

**Wzrasta pewność, nadzieja i wiara w rząd po
stronie jego potencjalnych wyborców.
Rośnie ich apetyt na rozwiązania socjalne.**

**Po stronie opozycji dominuje poczucie
beznadziei.**

SZCZEPIENIA

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- Zaszczepienie się wszystkich chętnych: pomoże. Gdy się zaszczepi spory %, to wrócimy do normalności, COVID stanie się sezonowy.
- Widać, że szczepienia działają – szpital nie choruje.
- Trzeba się szczepić, trzeba podejmować próbę, choć są też głosy przeciwne – wobec mutacji wirusa, szczepienie się jest zbędne.
- Szczepionka z 2021 może nie być skuteczna w kolejnym roku 2022.

Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi

- AstraZeneca wspomniana spontanicznie, ale nie ma spójnych informacji na temat bezpieczeństwa, doniesienia medialne się rozjeżdżają.
- Nie mają konkretnych nadziei związanych ze szczepionką. Chcą popatrzeć, jak sytuacja będzie się rozwijać, przecież wirusy mutują. Raczej wirusa.
- Szczepienia są traktowane jako szansa na zmniejszenie obaw i przywrócenie normalnego życia. Jest jednak trochę niepewności odnośnie bezpieczeństwa użycia. Część osób przyjmuje postawę wyczekującą, chcą zobaczyć jak to się rozwinie u innych.
- 4 osoby z grupy się zaszczepią, bo chcą się uchronić.

Wyborcy opozycji – centrolewicowi

- Masowe szczepienie powinno coś zmienić, bo to wynika ze statystyki, ale kiedy to nastąpi trudno powiedzieć, bo tempo szczepienia jest marne.
- Przyczyną chęci zaszczepienia się nie są obawy o zdrowie, tylko nadzieja na powrót do normalności, np. w kwestii podróży.
- Pojedyncze osoby obawiają się szczepień w związku z powikłaniami: córka po szczepieniu zachowywała się autystycznie. Każda szczepionka daje jakieś efekty, ale tu każda ze szczepionek na COVID została zrobiona na szybko, nie jest w pełni przebadana. Jeśli będzie możliwość zaszczepienia się, to się zaszczepię, bo chcę podróżować za granicę.

SZCZEPIENIA

Szczepienia wracają jako nieśmiała nadzieja na powrót do normalności.

Nadzieję ograniczają informacje o nowych mutacjach wirusa i bezpieczeństwie szczepionki.

LOCKDOWN

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- Strach, obawa, zmęczenie, bezradność szlag trafia na zamknięcie.
- Żadnych rozrywek i spędzania czasu, wszystko w domu, chorych jest dużo, wszystko stoi na głowie, złość że się ciągnie i nie umiemy zaradzić.
- Mimo emocjonalnego sprzeciwu, nastawienie na posłuszeństwo wobec władzy – zacisnąć zęby i przetrwać.

Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi

- Lockdowny z jednej strony nie działają, bo poziom zarażeń jest wysoki, ale jednocześnie z drugiej strony działają, bo gdyby nic nie zrobić, tylko funkcjonować normalnie, to transmisja wirusa byłaby jeszcze szybsza.
- Można byłoby jednak tak zaplanować lockdown, by ułatwić przetrwanie biznesom. O tym się w tej chwili nie myśli.
- Kolejny lockdown nic nie zmieni, mają do niego podejście obojętne.

Wyborcy opozycji – centrolewicowi

Lockdown w metaforze:

- Budynek z pozoru normalny, ale leżący poziomo na ziemi - pomysł nie jest w całości zły, ale realizacja jest „kretyńska i się kupy nie trzyma”.
- Sam budynek jednak też nie jest zbyt atrakcyjny: wielka płyta, beton, niedokończony szkieletor ze sterczącymi belkami i tylko częściowo wstawionymi oknami. W każdym mieście PL taki budynek daje się znaleźć.
- Na dodatek, jest pozbawiony fundamentów.

LOCKDOWN

**Stosunek emocjonalny do lockdownu jest
spójny w elektoracie opozycji i obozu
rządzącego.**

**Różnica to wola podporządkowania się
obostrzeniom i ocena ich sensowności.**

UGRUPOWANIA

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- Rząd za zarządzanie pandemią otrzymuje 4+, 5-.
- Pozytywna ocena programów społecznych, zwłaszcza 500+, które likwiduje ubóstwo. Starszym ludziom też się lepiej powodzi, ludzi jest na coś stać. Tych programów społecznych żadna partia nie zdecyduje się zlikwidować.
- Jest mniej afer w kręgach rządzących niż było kiedyś.
- Społeczeństwo jest nieprzewidywalne, zwłaszcza młodzi ludzie występują przeciwko ułożonemu, działającemu światowi.
- PiS daje poczucie ciągłości i stabilności w zmieniającym się świecie, który pogrąża się w chaosie. Głosowanie na PiS potwierdza status tożsamości: ja głosuję na PiS, ja taki/taka jestem, nie zmieniam się i czuję z tego powodu dumę.
- Zresztą, nie ma alternatywy dla PiS, opozycja jest niskiej jakości.

Wyborcy opozycji – centrolewicowi

- PiS - Stalin, nie ma tyle ofiar, ale trzyma żelazną ręką. To jest typowa partia wodzowska.
- PO w tej chwili się totalnie pogubiło, kiedyś był wódz i jednoczył, teraz nie widać tego, jest powolutku rozbierana.
- Ja już nie wierzę, w każdej opcji jest coś, co mi nie pasuje, ja jestem za rozdzieleniem państwa i Kościoła, za wyrzuceniem ze szkół.

UGRUPOWANIA

Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi

- PiS – konserwatywna prawica, katolicy, starsze społeczeństwo, rozdawnictwo, hybryda prawicy (światopoglądowo) i lewica (gospodarczo). Ostatnio apeluje do młodych (podatek poniżej 26 rż, 500+ dla młodych małżeństw). PiS jest brutalnie skuteczny, dowozi co obiecał.
- KO ma za sobą pewne osiągnięcia: wydłużenie urlopu macierzyńskiego do roku, że dzieci poszły 6 lat (to był dobry pomysł), są darmowe podręczniki, ale nie wie, w którą stronę ma iść czy w prawo czy w lewo. To konserwatywny liberalizm (gospodarczo blisko Konfederacji, pomagać klasie średniej), a światopoglądowo mieszanka konserwatyzmu i liberalizmu. Boi się radykalizmu w poglądach, więc trwa bez pomysłu i bez lidera. Zbyt ostrożni w wypowiedziach, choć ostatni zwrot w kierunku rozdziału państwa i kościoła jest oceniany pozytywnie.
- Problemy KO: brak lidera, program, potrzebne jakieś wow typu 500+, np. 2000+ dla pracujących, albo zdjęcie podatku ze wszystkich.
- Oczekiwania wobec KO: podatki (kwota wolna, ulgi), in vitro, instytucje (Trybunał, KRS), głęboka reforma służby zdrowia i edukacji. W przypadku, gdyby to PiS wprowadził takie postulaty, pojawia się konfuzja i wahanie, po chwili jednak większość wraca do intencji głosowania na KO.
- Lewica jest bez pomysłu, traktowana jako zlepek drobnych partii lewicowych (niczym v bajaderka). LGBT przestania wszystko, co jest na tapecie w kraju.

WYBORY PARLAMENTARNE 2023

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- Głosowanie na PiS to element tożsamości i poczucia, że nie jest się chorągiewką na wietrze. Element stabilności i realizacji potrzeby stałości w życiu. Firewall na informacje niesprzyjające obozowi władzy.
- Emocjonalne porównania: to tak jak z małżeństwem, nie wszystko się akceptuje i podoba, ale to przecież naturalne, jesteśmy razem na zawsze.
- Krytyka opozycji, jako mało wartościowej merytorycznie.
- Niechęć do kampanii wyborczych, przesycanych negatywnymi emocjami – kampania nie kształtuje preferencji, raczej sprzyja konserwacji poglądów.
- Czują, że młodzi reagują na wolność, która dla nich nie jest wartością afirmowaną.
- Wysoki poziom zadowolenia z bezpieczeństwa.
- Wrażenie braku adekwatności debaty politycznej względem istotnych potrzeb, dobrze że PiS działaniami (a nie słowami) dowodzi, że myśli o człowieku i o dobrym stanie państwa.

WYBORY PARLAMENTARNE 2023

Wyborcy opozycji - centrowi i centroprawicowi

- Widać intencję pozbawienia władzy PiSu, tylko nie wiadomo, kto miałby tego dokonać. Anty-PiS to za mało, PO nie ma siły przyciągającej, nie robi nic dla kraju.
- Znane postacie polityki się znudziły.
- Obawa o uczciwość wyborów w 2023. PiS ma zbyt wiele do stracenia, by oddać władzę.
- Realnie zaś, nie należy się spodziewać, by opozycja była zdolna się zjednoczyć, co zwiększa szanse PiS na wygraną. Zresztą, zjednoczenie powoduje uogólnienie postulatów, które stają się bezpłciowe, a ponadto nie ma wówczas wyboru.
- Przez chwilę potrafią deklarować, że anty-PiS to za mało, ale po chwili dyskusji okazuje się, że jednak ostatecznie tradycyjnie zagłosują anty-PiS. Ta perspektywa tylko pogłębia poczucie zniechęcenia.

Wyborcy opozycji - centrolewicowi

- Mają nadzieję na zmianę opcji politycznej u władzy, ale nie wiadomo, co by to mogło być. Najchętniej coś w centrum.
- Mają również nadzieję na „sromotną porażkę PiSu i jego kolaborantów”, przez co można rozumieć utratę większości sejmowej.
- Mało czasu do wyborów na tworzenie nowych bytów politycznych.
- PO na dzień dzisiejszy nie ma ani wyrazistego przywódcy, ani programu, wyjścia ze swoimi pomysłami, skupili się na walce z PiSem.
- W zasadzie nie wierzą, by dało się wygrać z PiS.

WYBORY PARLAMENTARNE 2023

Elektorat PiS zwiera szeregi.

**Elektorat opozycji jest nadal rozbity,
połączony tylko chęcią odsunięcia PiS od
władzy i odzyskania sprawczości w Polsce.**

IDEALNY LIDER POLITYCZNY

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- Idealny byłby niczym PMM: zdecydowany, stanowczy, wykształcony, z niejednego pieca chleb jadł, nie wstydziły się go za granicą, nic nie palnie i nic nie zrobi. Jest wiarygodną osobą.
- Lider powinien być wyrazisty, bez skrajności, skupiać wokół siebie ludzi i środowiska.
- Do tego zdolności mentorskie, zintegrować w dyskusjach, trafić do różnych grup. To musi być człowiek z charyzmą.
- Jeszcze uczciwość i przejrzystość, nie mam afer na boku, nic nie ukręciłem.

Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi

- Oczekiwania wobec lidera: nie kojarzy się ze starym PO ani innymi elitami.
- Nowy ale nie bardzo młody, krystalicznie czysty.
- Musi być charyzmatyczny, żeby nie dał się zagiąć, musi mieć swoje zdanie, rezolutny, elokwentny.
- Trzaskowski by się sprawdził, ma doświadczenie polityczne.

Wyborcy opozycji – centrolewicowi

- Charyzma, nie tylko w opozycji do PiS, przyciąga wizerunkiem dyplomaty, a oprócz tego program.
- Trochę Trzaskowski i Hołownia, a jednak trzeba ulepić coś od nowa.

TECHNIKA PROJEKCYJNA DOTYCZĄCA LIDERÓW

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- **Morawiecki** - rosół, klasyczny, dobry, lecznicza, neutralna, starzy i młodzi lubią, uniwersalne, wszystkich łączy, spokojny charakter. Ciężko go sprowokować. Świetny na każdą okazję. Każdy go lubi, nigdy nie zaszkodził.
- **Ziobro** - naleśniki, nie wiadomo co w środku, z czym, na ostro albo na słodko, nie wiadomo czym zaskoczy, mało przewidywalny, schowany, mniej przejrzysty.
- **Kaczyński** - kluski leniwe, siedzi w drugim planie, nie pokazuje się. Nie jest to danie główne. Kluski zapychają, trzeba popić.
- **Gowin** - flaki z olejem, mdli od razu. Ciężkostrawne. Nie jest przejrzyste, nie wiadomo co tam pływa, przy dużej ilości niestrawność. Mętna woda.
- **Obajtek** – młody wilczek z ambicjami, w biznesie się sprawdził, zawczasu go krytykują. Politycznie mało znany, jako prezes efektywny, o czym zaświadczały wyniki. Zarzuty mają charakter medialny, ale trzeba przyznać, że porusza się po sferze skarbu państwa, a nie we własnym biznesie. Orlen ma wyniki, ale to nie zasługa Obajtka. Chyba miał za małe doświadczenie, czujność uciekła, za duży żagiel. To nie wyczyn być prezesem w ssp. Zarzuty nie wiem czy mają podstawy, ale na pewno mu dobrze nie zrobiły. Jeśli zarzuty się potwierdzą, to powinien odpowiedzieć.

TECHNIKA PROJEKCYJNA DOTYCZĄCA LIDERÓW

Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi

- **Trzaskowski** - pizza z ananasem, połowa lubi połowa nie, jest szynka (coś wytrawnego) i coś słodkiego. Dobra podstawa, wszystko szło dobrze, dopóki nie wylądował ananas.
- **Budka** - bigos, czyli jesz i jesz, nie ubywa z talerza, mówi i mówi i nic nie idzie. Galar – coś tam jest w środku, ale zacząć jest ciężko. Jak świąteczny karp, ciężko się zabrać. Zaś z innych skojarzeń: mały szczekający piesek.
- **Hołownia** - jogurt, szybko przez człowieka przechodzi, nijaki, naturalny. Pomidorowa z rosółu z dnia poprzedniego, wszystko było, ale wygląda inaczej. Bułka pszenna, dobry chłopak z sąsiedztwa. Babka piaskowa z polewą.
- **Obajtek** - największa chodząca afera wolnej PL, obleśny, fenomen Dyzmy, mafiozo.
- **Po prawej stronie nie ma nikogo, kogo można by obdarzyć uznaniem.**

TECHNIKA PROJEKCYJNA DOTYCZĄCA LIDERÓW

Wyborcy opozycji - centrolewicowi

- **Czarzasty** - tygodniowy kotlet z groszkiem i marchewką, to nie jest to, przejadł się, stary, nic nowego, nudny, trzeba nowego kotleta.
- **Biedroń** - deser, przesłodzony i delikatny, lody z polewą, kolorowe galaretki, niezbyt ciekawe, deser wygładzony i ułożony i w sam raz. Przesładza, niesmak, dużo krzyku o nic.
- **Hołownia** - krewetki, wiele osób nie lubi, niestandardowe, trochę podchodzi pod wykwinłą kolację, sos pomidorowy nie jest ostry, z wyglądu ciapowaty. Tyle było gotowania, że krewetki stały się już gumowate. Ewentualnie sałatka pomieszana z różnymi rzeczami.
- **Trzaskowski** - kawior, coś wykwinłego, z białym winem, dobrze opakowanego, elegancki talerz, delikatne złote wykończenie biało. Kojarzy się ze światem dyplomatów, ale zjemy i człowiek dalej głodny. Specyficzny smak, ale żebym tak przepadał, to nie. W porządku, ale chce się więcej.
- **Zandberg** - barszcz ukraiński, wszystko i nic. Zupa szczawiowa: coś wyrazistego, ale to sezonowa i okazjonalna potrawa, pojawia się i znika, nie ma tego w menu na co dzień.
- **Budka** - owsianka, niczym się nie charakteryzuje, mdłe to jest, nie ma wyrazu. Fajne opakowanie, fajna reklama, ale to tylko owsianka.

NOWA NORMALNOŚĆ

Wyborcy PiS – centroprawicowi i prawicowi

- Pandemia się skończy może za 4 lata – ten termin tłumaczy dodatkowo długodystansowe nastawienie.
- Nawyki zostaną, będziemy częściej myć ręce, dystans nam wejdzie w nawyk.
- Zdalne dostępy się rozwiną i jedzenie na wynos również.
- Występuje przeświadczenie o naruszeniu charakteru relacji międzyludzkich, rozwiną się gorzej niż było to kiedyś.

Wyborcy opozycji – centrowi i centroprawicowi

- Świat po pandemii trzeba będzie odbudowywać. Pojawi się energia i chęć do korzystania z możliwości oferowanych przez życie. Po chwili jednak zaczniemy żyć oszczędniej, szanując pieniądze, bo nie wiadomo co za chwilę.
- Zostanie z nami higiena i trochę dystansu. Rozwinie się praca zdalna, życie będzie się przenosić do internetu. Obniży się jakość relacji międzyludzkich.

Wyborcy opozycji – centrolewicowi

- Tęsknota za światem sprzed pandemii, ludzie chcą odzyskać to co było.
- COVID nie zostanie zwalczony, będzie z nami przez cały czas, jak grypa. Będzie mutował, będą się pojawiały nowe warianty.
- Zakończenie pandemii będzie się wiązało z eksplozją radości – niczym na Krupówkach. Wszyscy chętnie pojedą na wakacje. Szybko się jednak okaże, że nie ma dużo pieniędzy na rozrywkę, że trzeba pilnować podstaw.
- Świat się jednak zmieni – bogaci, którzy wyjdą z pandemii z pieniędzmi, zainwestują w biznesy, które w trakcie pandemii padną. To będzie kolejne smutne i jednocześnie brutalne zjawisko.
- Zakupy przez internet będą normą.

NOWA NORMALNOŚĆ

Pandemia nie skończy się szybko, a jej koniec na przekór oczekiwaniom nie przyniesie powrotu do tego, co było.

W rozmowie o przyszłości u wszystkich wyborców ujawnia się deficyt pewności, co do finału pandemii i postpandemicznego porządku.

Dominują obawy i pesymizm.

PODSUMOWANIE

**Zgodność deklaracji elektoratów z końcówki stycznia zniknęła.
Powróciły stare podziały i motywacje.**

**Hipoteza: Wzmocnienie przekazu polaryzującego elektoraty zlikwidowało
wątpliwości i złość wyborców PiS na obóz władzy**

**Być może taką funkcję spełniła sprawa Daniela Obajtka - przypomniano
wyborcom PiS, gdzie i dlaczego przebiega granica podziału politycznego**

**Linie podziału politycznego wytycza poczucie sprawczości – mają je wyborcy
PiS, nie mają go wyborcy opozycji.**

**Nadzieja na zakończenie pandemii jest źródłem siły wyborców PiS, ale dla
wyborców opozycji de facto jest źródłem frustracji**

**Rośnie społeczny apetyt na społeczne programy pomocowe – stanowią one
nadzieję wyborców PiS i zmore wyborców opozycji.**

PODSUMOWANIE

Nastroje społeczne są złe – dominują emocje negatywne.

Typ negatywnych emocji to emocje pasywne
– wskazujące na apatię bardziej niż bunt po stronie opozycji
wśród wyborców PiS pojawiła się dawno nieobserwowana nadzieja

Elektorat PiS zwiera szeregi.

Elektorat opozycji nadal rozbity, połączony tylko chęcią odsunięcia PiS od
władzy i odzyskania sprawczości w Polsce.

W potencjalnym elektoracie PiS poprawiła się ocena emocjonalna premiera.

Nadzieje opozycji agregują niemal wyłącznie Trzaskowski i Hołownia.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

